

Vzťah medzi miestnou a celoslovenskou kultúrnou spotrebou.

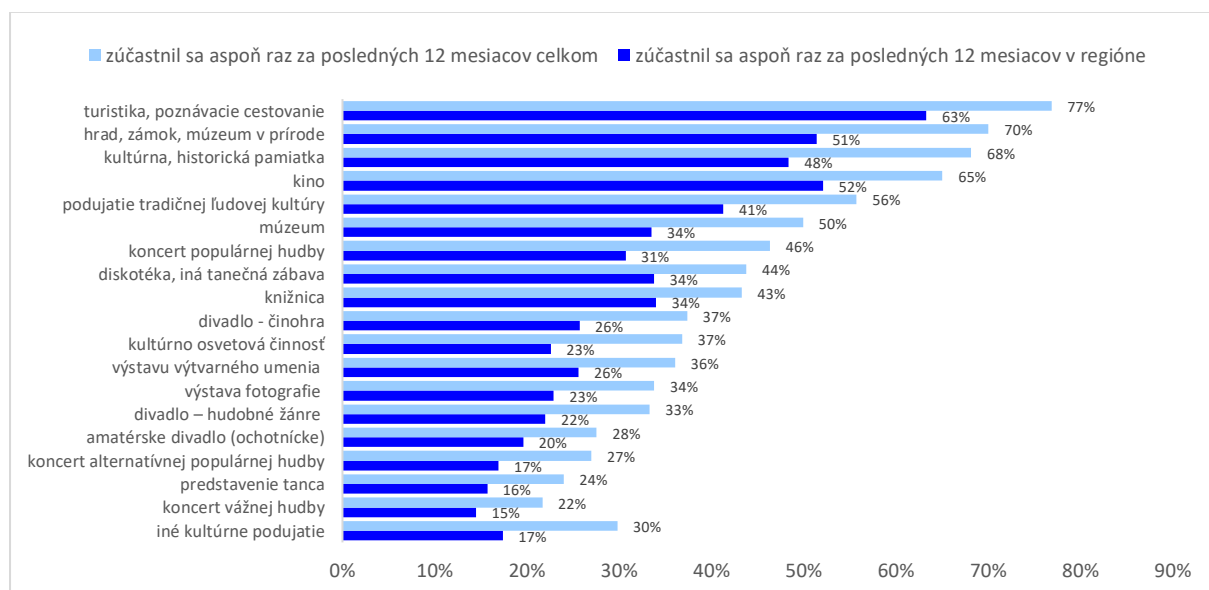
V priebehu prvej februárovej dekády tohto roku realizovalo NOC reprezentatívny kvantitatívny prieskum zameraný na miestnu a regionálnu kultúru. Prieskum sa realizoval na vzorke 1600 respondentov, starších ako 15 rokov, technikou online rozhovorov cez webovú stránku. Veľkosť vzorky nám umožnila regionálne triedenie cez menšie regionálne celky (župy) ako bežne zaužívané kraje, ktoré sú pre potreby skúmania regionálnej kultúry predsa len príliš hrubé a neadekvátne z hľadiska postihnutia diferencovanosti jednotlivých kultúrnych oblastí.

Hlavným cieľom výskumu bolo zistiť rozsah využívania miestnej kultúrnej ponuky, posúdiť atraktivitu, podmienky a bariéry rozvoja miestnej kultúry a určiť kultúrne dominanty jednotlivých regiónov z pohľadu miestnych obyvateľov. Súčasťou prieskumu bolo tiež porovnanie vzťahu miestnej a celoslovenskej úrovne konzumácie kultúry a stručné profily konzumácie a vzťahu k miestnej kultúre z pohľadu župného členenia Slovenska.

Jednou z hlavných úloh bolo zistiť, aký je vzťah medzi celoslovenskou a miestnou konzumáciou kultúry v jej jednotlivých oblastiach a ktoré kultúrne potreby sú najviac saturované na regionálnej úrovni.

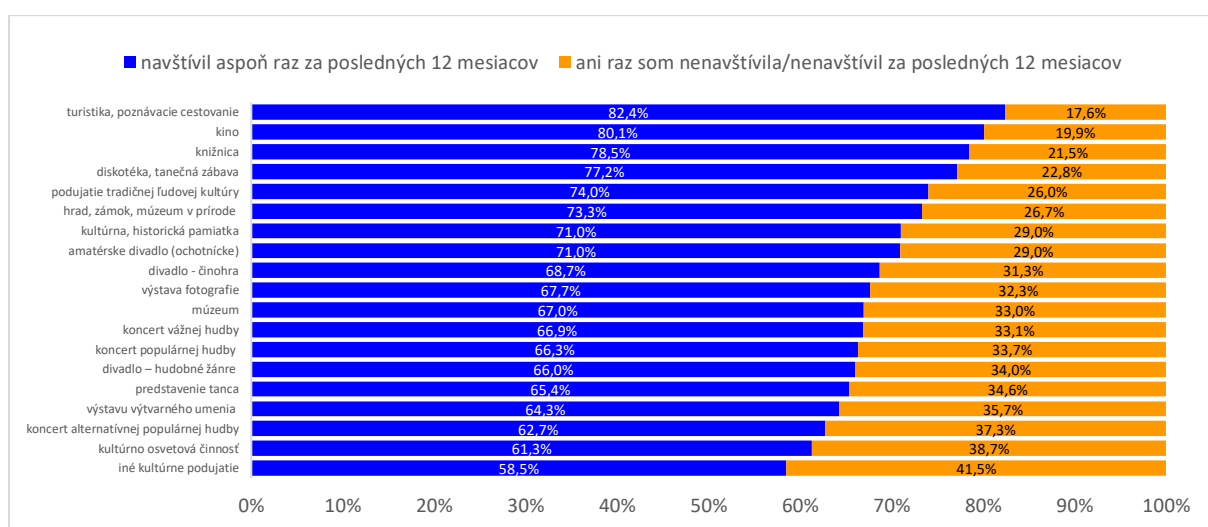
V rámci participácií obyvateľov na domácej, regionálnej kultúre sa za posledných 12 mesiacov takmer dve tretiny občanov zúčastnilo poznávacej turistiky (63%), viac ako polovica navštívilo kino (52%) a hrady a zámky (51%). Takmer polovica (48%) obyvateľov sa ešte zúčastnila aj podujatí tradičnej ľudovej kultúry. Inscenačne a interpretačne náročnejšie hudobné žánre (vážna hudba, predstavenie tanca, alternatívna hudba či dramatické hudobné žánre), ktoré na miestnej úrovni poskytujú menej dostatočné možnosti, sa nachádzajú na konci rebríčka záujmu a dosahujú najviac 20%nú návštevnosť.

Pri porovnaní s návštevnosťou jednotlivých kultúrnych inštitúcií a podujatí na celoslovenskej úrovni však vidíme, že preferencie (z hľadiska poradia) sú približne rovnaké, ale pri nižšej percentuálnej návštevnosti.

Pri porovnaní regionálnej návštevnosti kultúrnych podujatí a inštitúcií v rámci celkovej návštevnosti, sú najväčšie rozdiely pri kultúrnych a historických pamiatkach a pri hradoch a zámkoch (rozdiel 20 resp. 19 %bodov), múzeách (16) a podujatiach ľudovej kultúry (15). Najnižšie rozdiely sú pri koncertoch vážnej hudby (7) a predstaveniach tanca (8 %bodov), čo je však dané aj všeobecne nižším záujmom o spomínané žánre.

Ak vezmeme do úvahy len ľudí, ktorí sa v rámci jednotlivých segmentov kultúry aspoň raz za posledných 12 mesiacov zúčastnili na nejakej kultúrnej aktivite, tak vidíme, že každá jedna je minimálne na 60% pokrývaná možnosťami, ktoré poskytujú miestne zdroje kultúry. Najväčší podiel saturovania kultúrnej potreby z regionálnych zdrojov je v oblasti poznávacieho cestovania (82%) a filmového umenia (80%), najmenší, trochu prekvapujúco, kultúrno osvetová činnosť (61%). Priemerná saturovanosť kultúrnych potrieb z lokálnych zdrojov dosahuje na Slovensku 70%.

Regióny, ktoré dosahujú najvyšší podiel návštevnosti regionálnych kultúrnych podujatí alebo inštitúcií sú Spiš, Gemersko-malohontský (Rimavská Sobota, Rožňava, Revúca) a Liptovsko-oravsko-turčiansky región. Najnižší záujem o miestnu kultúru sme zaznamenali v Trnavskej, Bratislavskej (efekt kultúrnej gravitácie mesta Bratislava) a Žilinskej župe.

Kombináciou participácie na miestnej a celoslovenskej kultúre dostaneme štyri kategórie žúp (regiónov), podľa vzťahu ich obyvateľov k sledovaným dvom zdrojom kultúrnych aktivít. Najmenej zastúpená je kategória definovaná nadpriemerným záujmom o lokálne aj celoslovenské kultúrne podujatia, kde ako výraznejších reprezentantov možno uviesť Bratislavu (mesto) a Gemersko-malohontský región. Naopak najpočetnejšia je kategória charakterizovaná podpriemerným záujmom o oba zdroje kultúry. Tu môžeme ako príklad uviesť Bratislavskú, Trnavskú (už spomínaný vplyv Bratislavy) a Komárňanskú župu (vplyv etnických faktorov). Najväčšími „kultúrnymi lokálpatriotmi“ (v zmysle vysokej účasti na miestnej, a nízkej na celoslovenskej kultúre) sú Spišiaci, ich protipólom sú občania Žilinského regiónu. K priesečníku oboch priemerných hodnôt má najbližšie Zvolenská župa, ktorú tak možno z hľadiska konzumácie miestnej aj celoslovenskej kultúry považovať za „najpriemernejšiu“.

